

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila obsega:

- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 38/16 z dne 27. 5. 2016),
- Popravek Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 1/17 z dne 6. 1. 2017),
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 58/22 z dne 29. 4. 2022).

PRAVILNIK o izvajanju knjižničnega nadomestila

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

1. člen (vsebina pravilnika)

Ta pravilnik podrobneje določa postopek in pogoje za pridobitev knjižničnega nadomestila. V ta namen podrobneje opredeljuje:

- namen izvajanja knjižničnega nadomestila,
- način določitve višine sredstev na proračunski postavki »knjižnično nadomestilo«,
- vrste knjižničnega gradiva, na katerega se nanaša izvajanje knjižničnega nadomestila,
- upravičence za prejem sredstev iz naslova knjižničnega nadomestila.

2. člen (namen)

Knjižnično nadomestilo je oblika podpore avtorjem knjižničnega gradiva, ki je predmet javnega posojanja v splošnih knjižnicah. Namen izvajanja knjižničnega nadomestila je spodbujati ustvarjalnost posameznikov na področjih kulture, na katerih se ustvarja knjižnično gradivo in ki so v javnem interesu. Knjižnično nadomestilo se izvaja v dveh oblikah:

- a) denarni prispevki živečim avtorjem knjižničnega gradiva za izposajo njihovih del,
- b) delovne štipendije za ustvarjalnost.

3. člen (višina sredstev)

Obseg sredstev knjižničnega nadomestila se določi z letnim državnim proračunom. Sredstva za izvajanje knjižničnega nadomestila se v okviru letnega državnega proračuna določijo najmanj v višini 28 % od sredstev, ki jih ministrstvo, pristojno za kulturo, namenja splošnim knjižnicam za podporo usklajenemu razvoju knjižnične dejavnosti v proračunskem obdobju, na katero se nanaša izvajanje knjižničnega nadomestila. Ta sredstva se razporedijo na proračunsko postavko »knjižnično nadomestilo«.

4. člen (vrste knjižničnega gradiva)

(1) Knjižnično nadomestilo se nanaša izključno na izposojno knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah, ki imajo avtomatizirano izposojno v sistemu COBISS.SI in bibliografske zapise za knjižnično gradivo, povezane z vzajemno bazo podatkov COBIB.SI.

(2) Knjižnično nadomestilo se nanaša na izposojno naslednjega knjižnega gradiva v tiskani, elektronski ali zvočni obliki:

- izvirne monografske publikacije in
- prevedene monografske publikacije.

(3) Knjižnično nadomestilo se nanaša na naslednje vrste neknjižnega gradiva:

- avdiokasete, CD-plošče in druge nosilce glasbe oziroma zvoka, razen zvočnih knjig,
- videokasete, DVD-plošče, plošče Blu-ray in druge oblike nosilcev avdiovizualnih vsebin.

(4) Serijske publikacije in druge publikacije, ki niso navedene v drugem in tretjem odstavku tega člena, niso predmet knjižničnega nadomestila.

5. člen (upravičenci)

(1) Do knjižničnega nadomestila so upravičeni živeči avtorji kot fizične osebe, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ali ustvarjajo v slovenščini. Do knjižničnega nadomestila so upravičeni naslednji avtorji:

a) za knjižno gradivo:

- pisec besedila monografske publikacije,
- prevajalec besedila monografske publikacije,
- likovni ustvarjalec ali fotograf, če je pretežni (so)avtor monografske publikacije;

b) za neknjižno gradivo:

- avtor glasbe,
- avtor besedila,
- režiser avdiovizualnega dela,
- avtor scenarija,
- direktor fotografije.

(2) Kot besedilo monografske publikacije iz prve alineje točke a) prejšnjega odstavka tega člena se šteje tudi notni zapis tiskanih muzikalij.

6. člen (deleži sredstev)

(1) Sredstva na proračunski postavki »knjižnično nadomestilo« se za posamezno vrsto knjižničnega gradiva določajo po naslednjih deležih:

- avtorji izvirnih monografskih publikacij	60-odstotni
- prevajalci monografskih publikacij	20-odstotni
- ilustratorji in fotografi monografskih publikacij	15-odstotni
- avtorji glasbe, avtorji besedil	2,5-odstotni
- režiserji avdiovizualnih del, avtorji scenarijev in direktorji fotografije	2,5-odstotni

(2) Sredstva, ki so namenjena posamezni vrsti knjižničnega gradiva, se v enakem razmerju dodeljujejo denarnim prispevkom živečim avtorjem knjižničnega gradiva za izposojno njihovih del in delovnim štipendijam za ustvarjalnost.

7. člen **(število izposojenih enot knjižničnega gradiva)**

(1) Število izposojenih enot za posamezno vrsto knjižničnega gradiva in kategorijo avtorstva iz prejšnjega člena je seštevek vseh izposojenih enot tega gradiva. Če je v bibliografskem zapisu posamezne enote knjižničnega gradiva v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI evidentiranih več avtorjev iste kategorije, pripada posameznemu avtorju enak delež števila izposoj.

(2) Posamezni avtor je upravičen do knjižničnega nadomestila, če skupno število izposoj knjižničnega gradiva, katerega avtor ali soavtor je, presega spodnji prag števila izposoj glede na naslednje kriterije:

	zgornji prag števila izposoj	spodnji prag števila izposoj
avtorji izvirnih monografskih publikacij	50.000 + 20 % nad 50.000	800
prevajalci monografskih publikacij	50.000 + 20 % nad 50.000	4.000
likovni ustvarjalec ali fotograf monografskih publikacij	25.000 + 20 % nad 25.000	1.000
avtorji na avdiovizualnem področju	5.000 + 20 % nad 5.000	75
avtorji na področju glasbe	5.000 + 20 % nad 5.000	100

8. člen **(izračun vrednosti knjižničnega nadomestila za posameznega avtorja)**

(1) Denarna vrednost ene izposoje enote knjižničnega gradiva je količnik razpoložljivih sredstev za posamezno vrsto knjižničnega gradiva iz 4. člena, kategorijo avtorstva iz 6. člena in seštevka vseh izposoj avtorjev, kot jih opredeljuje 7. člen. Bruto višina sredstev, do katerih je avtor upravičen, je zmnožek priznanih izposoj in denarne vrednosti ene izposoje.

(2) Ena izposoja videokasete, DVD-plošče, plošče Blu-ray ali drugih oblik nosilcev avdiovizualnih vsebin se razdeli med vse avtorja gradiva v razmerjih 40 % režiser, 40 % scenarist in 20 % direktor fotografije. Če je v bibliografskem zapisu posamezne enote knjižničnega gradiva v vzajemni bazi podatkov [COBIB.SI](#) evidentiranih več avtorjev iste kategorije, pripada posameznemu avtorju enak delež števila izposoj znotraj kategorije. V primeru, da je isti avtor na enem delu zastopan v več kategorijah, se ti deleži med sabo seštevajo. Izračun vrednosti ene izposoje se v kategoriji avdiovizualnih vsebin izračuna tako, da se sredstva razdelijo med vse upravičene avtorje del v prej navedenih deležih.

9. člen **(postopek dodelitve denarnih prispevkov avtorjem iz naslova knjižničnega nadomestila)**

(1) Institut informacijskih znanosti (v nadaljnjem besedilu: IZUM) v skladu s 4. členom tega pravilnika do konca januarja tekočega leta pripravi izpise podatkov o številu izposoj knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v preteklem letu za vse avtorje, ki so presegli spodnji prag števila izposoj iz drugega odstavka 7. člena tega pravilnika, in so njihova imena vključena v normativno bazo podatkov CONOR.SI.

(2) Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija) do 10. februarja v Uradnem listu Republike Slovenije in na svoji spletni strani objavi poziv avtorjem, da v tridesetih dneh od objave oddajo vlogo za uveljavitev pravice do denarnih prispevkov iz naslova knjižničnega nadomestila. Skupaj z objavo poziva iz prejšnjega stavka,

agencija objavi seznam iz prejšnjega odstavka in pozove avtorje, da lahko v tridesetih dneh od objave preverijo objavljen izpis podatkov, konkretnije statistiko izposoj svojih del, ter da do tega roka na agencijo pošljejo morebitne pripombe na objavljeno statistiko izposoj, skupaj z dokazili. Agencija o prejetih pripombah obvesti Narodno univerzitetno knjižnico (v nadaljnjem besedilu: NUK) in IZUM. NUK najprej pregleda bibliografski zapis in jamči za ustrezno vsebinsko obravnavo knjižničnega gradiva, šele nato IZUM preveri statistiko izposoje in ponovno zažene algoritem, če to terjajo popravki v bibliografskem zapisu.

(3) Besedilo objave poziva iz prejšnjega odstavka mora vsebovati:

1. navedbo naziva poziva,
2. poziv avtorjem, da lahko preverijo objavljen izpis podatkov iz prvega odstavka in morebitne pripombe posredujejo na agencijo,
3. pogoje za predložitev vlog,
4. rok za oddajo vlog,
5. vsebino vlog,
6. način pošiljanja vlog,
7. navedbo uslužbencev agencije, pristojnih za dajanje informacij v zvezi s pozivom.

(4) Agencija po zaključku poziva IZUM-u pošlje seznam avtorjev, ki so oddali vloge za uveljavljanje denarnih prispevkov iz naslova knjižničnega nadomestila za preteklo leto. IZUM na podlagi tega seznama in popravljenih kataložnih zapisov pripravi dokončni seznam upravičencev in podatke o izposoji njihovih del.

(5) Agencija na podlagi podatkov iz drugega in četrtega odstavka tega člena ter v skladu z odločbo ministrstva, pristojnega za kulturo, o financiranju agencije pripravi izračune, koliko sredstev se nameni posameznim vrstam knjižničnega gradiva ter koliko sredstev prejmejo posamezni avtorji. Na podlagi opravljenih izračunov se s posamičnimi odločbami odloči o upravičenosti in višini sredstev, ki jih prejmejo posamezni avtorji. Odločbe se izdajo najpozneje v dveh mesecih po zaključku roka oddaje vlog iz drugega odstavka tega člena. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, o kateri odloči ministrstvo, pristojno za kulturo.

(6) Agencija izvede nakazila denarnih prispevkov iz naslova knjižničnega nadomestila upravičenim avtorjem na podlagi izdanih odločb iz prejšnjega odstavka.

10. člen

(delovne štipendije za ustvarjalnost in izvedba njihove podelitve)

(1) Delovne štipendije za ustvarjalnost iz 2. člena tega pravilnika se podeljujejo na petih različnih področjih, kjer nastaja knjižnično gradivo: leposlovje, prevodi leposlovnih in humanističnih del iz tujih jezikov v slovenščino ter prevodoslovna dela, ilustracija in fotografija, glasba in film. Pri dodeljevanju delovnih štipendij se kot kriterij izbire upošteva kvalitetna izvirnost, ki se ocenjuje na podlagi doseženih publicističnih, kritičkih in strokovnih referenc.

(2) Delovne štipendije za ustvarjalnost se podeljujejo za tekoče leto. Članstvo avtorja v stanovskem društvu ne sme biti pogoj za pridobitev delovne štipendije za ustvarjalnost.

(3) Delovne štipendije za ustvarjalnost se podeljujejo na podlagi javnega razpisa. O dodelitvi oziroma zavrnitvi delovne štipendije za ustvarjalnost odloči direktor agencije po predhodnem mnenju pristojnih delovnih komisij.

(4) Podrobnejši kriteriji in merila za dodelitev delovnih štipendij za ustvarjalnost se določijo v besedilu posameznega javnega razpisa, ki ga agencija pripravi v sodelovanju s pristojnimi delovnimi komisijami.

(5) Direktor imenuje delovne komisije iz tretjega odstavka tega člena za vsak posamezen javni razpis, in sicer med uglednimi strokovnjaki, ki delujejo na področjih iz prvega odstavka tega člena, in sicer tako, da je večina članov imenovana s področja knjige. Direktor agencije sprejme sklep o imenovanju članov delovne komisije, s katerim določi predsednika in člane ter njihove naloge. Za nagrajevanje članov delovnih komisij in načina njihovega dela se smiselno uporablja pravilnik, ki ureja delo strokovnih komisij agencije.

(6) Javni razpis za dodelitev delovnih štipendij za ustvarjalnost iz 2. člena tega pravilnika se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletnih straneh agencije. Obvestilo o javnem razpisu se lahko objavi tudi v drugih medijih. Javni razpis mora trajati najmanj en mesec.

(7) Stranka lahko vlogo dopolnjuje oziroma spreminja do preteka razpisnega roka.

(8) Direktor agencije izmed zaposlenih v agenciji imenuje komisijo za odpiranje vlog, ki o svojem delu sestavi zapisnik.

(9) Po poteku razpisnega roka komisija za odpiranje vlog hkrati odpre vse vloge, ki so do tedaj prispele.

(10) Za vsako vlogo komisija za odpiranje vlog ugotovi, ali je pravočasna, ali jo je podala oseba, ki izpolnjuje v javnem razpisu določene pogoje (upravičena oseba), in ali je popolna glede na besedilo javnega razpisa.

(11) Vloga, ki jo je stranka poslala po preteku razpisnega roka, je prepozna. Vlogo, ki ni pravočasna ali je ni vložila upravičena oseba, direktor agencije zavrže s sklepom.

(12) Če je vloga formalno nepopolna, se stranka pozove, da jo dopolni. Stranka mora vlogo dopolniti v petih dneh. Če stranka vloge ne dopolni v zahtevanem roku, direktor agencije vlogo zavrže s sklepom.

(13) Komisija za odpiranje vlog predloži ustrezne vloge pristojni delovni komisiji, ki izvede njihovo ocenjevanje in vrednotenje glede na kriterije oziroma merila, ki so bili določeni v objavi javnega razpisa. Na podlagi ocenjevanja in vrednotenja delovna komisija pripravi predlog, ki mora vključevati obrazložitev vsebinskih razlogov za predlagano podelitev ali zavrnitev delovnih štipendij za ustvarjalnost. Po podaji predloga delovne komisije direktor agencije s posamično odločbo odloči o vsaki ustrezni vlogi, prispeli na javni razpis. Direktor agencije lahko zavrne predlog delovne komisije glede financiranja posamezne delovne štipendije za ustvarjalnost ter ga z utemeljitvijo vrne delovni komisiji v ponovno presojo, ne more pa sprejeti drugačne odločitve, kot je predlagana v predlogu delovne komisije. Direktor agencije lahko posamično vlogo za štipendiranje v ponovno presojo vrne samo enkrat. Zoper odločbo je možna pritožba, o kateri odloči minister, pristojen za kulturo.

11. člen

(delovne štipendije za ustvarjalnost na področju prevajanja)

(1) Na področju prevajanja se delovne štipendije za ustvarjalnost podeljujejo kot delovne in rezidenčne štipendije. Delovne štipendije se podeljujejo v kategoriji »uveljavljeni prevajalec oziroma prevodoslovec« in kategoriji »perspektivni prevajalec oziroma prevodoslovec«.

(2) Razpoložljiva sredstva za štipendije iz prejšnjega odstavka se okvirno porazdelijo v razmerju 70 % za kategorijo »uveljavljeni prevajalec oziroma prevodoslovec«, 20 % za kategorijo »perspektivni prevajalec oziroma prevodoslovec« in 10 % za rezidenčne štipendije.

12. člen

(delovne štipendije za ustvarjalnost na področju glasbe)

(1) Na področju glasbe se delovne štipendije za ustvarjalnost podeljujejo kot štipendije za umetniški razvoj in nagradne štipendije. Štipendije za umetniški razvoj se podeljujejo kot delovne, izobraževalne in potovalne, nagradne štipendije pa kot nagradna štipendija za vrhunske dosežke, nagradna štipendija za najboljšo skladbo na področju popularne glasbe in nagradna štipendija za najboljšo skladbo na področju jazz glasbe.

(2) Razpoložljiva sredstva za štipendije iz prejšnjega odstavka se okvirno porazdelijo v razmerju 40 % za štipendije za umetniški razvoj in 60 % za nagradne štipendije.

13. člen

(delovne štipendije za ustvarjalnost na področju leposlovja)

(1) Na področju leposlovja se delovne štipendije za ustvarjalnost podeljujejo kot delovne, raziskovalne in izobraževalne štipendije.

(2) Vse tri vrste štipendij iz prejšnjega odstavka se podeljujejo v kategoriji »uveljavljeni ustvarjalci« in v kategoriji »perspektivni ustvarjalci«. V kategorijo »uveljavljeni ustvarjalci« sodijo avtorji z vsaj eno samostojno izvirno monografsko publikacijo v knjižni izposoji, v kategorijo »perspektivni ustvarjalci« pa avtorji, stari do 35 let, in avtorji, ki nimajo več kot dveh izvirnih monografskih publikacij v knjižni izposoji. Razpoložljiva sredstva za štipendije iz prejšnjega odstavka se okvirno porazdelijo v razmerju 30 % za raziskovalne štipendije, 30 % za izobraževalne štipendije in 40 % za delovne štipendije.

(3) Znotraj posamezne vrste štipendije iz prvega odstavka tega člena se razpoložljiva sredstva okvirno porazdelijo v razmerju 75 % za štipendije v kategoriji »uveljavljeni ustvarjalci« in 25 % za štipendije v kategoriji »perspektivni ustvarjalci«.

(4) Predvidena okvirna višina posamezne raziskovalne štipendije je 25 %, posamezne izobraževalne štipendije pa 50 % višine delovne štipendije.

(5) Avtor, ki prejme katero koli štipendijo za ustvarjalnost na področju leposlovja tri leta zaporedoma, naslednje leto ni upravičen za prijavo na javni razpis iz šestega odstavka 10. člena tega pravilnika.

14. člen

(delovne štipendije za ustvarjalnost na področju ilustracij in fotografije)

(1) Na področju ilustracij in fotografije se delovne štipendije za ustvarjalnost podeljujejo kot štipendije za vrhunske prepoznavne ilustratorje in fotografe, študijske štipendije za ilustratorje in fotografe ter štipendije za mlade perspektivne oziroma perspektivne avtorje.

(2) Razpoložljiva sredstva na področju ilustracij in fotografije se okvirno porazdelijo v razmerju 56 % za vrhunske prepoznavne ilustratorje in fotografe, 33 % za študijske štipendije in 11 % za mlade perspektivne avtorje oziroma perspektivne avtorje.

(3) Minimalni pogoj za pridobitev štipendije iz prvega odstavka tega člena je pretežno (so)avtorstvo ene monografske publikacije.

15. člen (delovne štipendije za ustvarjalnost na avdiovizualnem področju)

Na avdiovizualnem področju se delovne štipendije za ustvarjalnost podeljujejo kot štipendije za vrhunske ustvarjalce, potovalne štipendije in štipendije za mlade. Razpoložljiva sredstva na avdiovizualnem področju se med vse tri vrste štipendij porazdelijo tako, da se za vsako od navedenih vrst štipendij nameni okvirno tretjina sredstev.

16. člen (nadzor)

Agencija opravi vsakoletno evalvacijo izvajanja knjižničnega nadomestila, inšpekcijski nadzor pa izvaja inšpektor za knjižničarstvo.

Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. [38/16](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

17. člen (prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 42/04, 14/09 in 19/15).

(2) Določilo 3. člena Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 42/04, 14/09 in 19/15) se uporablja do začetka uporabe 3. člena tega pravilnika.

18. člen (postopki izvajanja knjižničnega nadomestila)

Postopki izvajanja knjižničnega nadomestila, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se končajo po Pravilniku o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 42/04, 14/09 in 19/15).

19. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, 3. člen tega pravilnika pa se začne uporabljati 1. januarja 2018.«.

Pravilnik o spremembah Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. [58/22](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»KONČNA DOLOČBA

6. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.